

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoR/14/2025
Identifikačné číslo spisu: 5623216556
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5623216556.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. F. Y., narodenú XX. O. XXXX, bývajúcu u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa matky M. Y., narodenej XX. L. XXXX, E., U. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Baloghovou, Ružomberok, Mostová 33 a otca B. E., narodeného XX. Y. XXXX, X., V., T. 9b, zastúpeného advokátom Mgr. Jánom Jeseňákom, Bratislava, Tupého 25, o návrhu otca na uloženie informačnej povinnosti matke, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, pod sp. zn. 22P/49/2023, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2025 sp. zn. 13CoP/77/2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2025 sp. zn. 13CoP/77/2025 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. januára 2025, č. k. 22P/49/2023-115, návrh otca na uloženie informačnej povinnosti matke ohľadne maloletej, týkajúcej sa hlavne jej zdravotného stavu, školských výsledkov, mimoškolských aktivít, bežných vecí ohľadom maloletej a taktiež finančných záležitostí najmä tvorby úspor v celom rozsahu zamietol (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov nepriznal (výrok II.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovenia § 24 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoR“ alebo „zákon o rodine“) a na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky pre uloženie povinnosti matke informovať otca v pravidelných intervaloch o skutočnostiach, ktoré otec požadoval. Pokiaľ išlo o informácie týkajúce sa výlučne maloletej (zdravotný stav, školské výsledky a podobne), tieto mu matka dobrovoľne na jeho žiadosť poskytuje v prípade, ak je otec činný, t.j. matka reaguje na požiadavky otca, keď rodičia si i navzájom vymenili e-mailové adresy, ktoré skutočnosti napokon potvrdil i právny zástupca otca na pojednávaní dňa 16. januára 2025. V prípade uloženia informačnej

povinnosti výlučne vo vzťahu k finančnej stránke, tvorbe úspor maloletej a vecí s tým súvisiacich, prvoinštančný súd zdôraznil, že nejde o informácie, týkajúce sa výlučne osobného stavu maloletej (zdravotný stav, škola, voľnočasové aktivity) a ani o informácie, ktoré by otcovi už neboli poskytnuté, resp. by si ich nevedel obstarat' sám, najmä pokiaľ ide o číslo účtu a bankový stav, kde matka bola na základe povinnosti uloženej súdom povinná účet maloletej zriadiť za účelom poukazovania časti výživného na tvorbu úspor. Ak otec na tento účet peniaze poukazyval, resp. v minulosti boli vymáhané exekútorom, musí mať vedomosť o stave, kde bol tento účet zriadený, o čísle účtu, ako aj o výške úspor (musí vedieť, koľko peňazí na tento účet vložil, resp. koľko bolo vymožené exekútorom a na tento účet poukázané). Zároveň poukázal, že ak má otec pochybnosti o tom, či matka bez jeho súhlasu, resp. bez nahradeného súhlasu súdom nevybrala, resp. nepoužila peniaze určené výlučne pre maloletú pre svoju osobnú potrebu, alebo pre nie nevyhnutné a neodôvodnené potreby maloletej bez súhlasu otca, môže podať vo veci trestné oznámenie, resp. oznámiť tieto skutočnosti poručenskému súdu a súd v prípade pochybností má taktiež možnosť postúpiť vec orgánom činnom v trestnom konaní.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie otca maloletej rozsudkom z 29. mája 2025, č. k. 13CoP/77/2025-156, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.).

2.1. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd okrem iného poukázal na to, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že v priebehu konania a napokon i z vyjadrenia právneho zástupcu otca vyplynulo, že matka primerane reaguje na výzvy otca, pokiaľ ide o zdravotný stav, školské záležitosti a ostatné záležitosti, týkajúce sa maloletého dieťaťa, a preto odvolací súd v tejto časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. V tejto súvislosti upriamil pozornosť na to, že so zreteľom na obsah odvolania otca, preskúmal vec v celom rozsahu, keďže sa jedná o konanie, ktoré mohlo začať i bez návrhu a odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania.

2.2. Zdôraznil, že za správny je potrebné považovať aj postup súdu prvej inštancie aj pri rozhodovaní o uložení informačnej povinnosti matke týkajúcej sa finančných záležitostí v súvislosti so zriadením účtu na tvorbu úspor, kde mal otec podľa právoplatného a vykonateľného rozhodnutia posielat' matke výživné, keď aj v tejto časti návrh otca ako nedôvodný zamietol.

2.3. Odvolací súd záverom tiež skonštatoval, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku správne uviedol, že v danej veci sa nejedná o informácie týkajúce sa výlučne osobného stavu maloletej. Otec v tomto prípade vyslovil podozrenie na porušenie povinnosti zo strany matky pri správe majetku maloletej. V tomto smere je podľa odvolacieho súdu potrebné zdôrazniť, že matka zastupuje maloleté dieťa len v bežných veciach a v závažných veciach týkajúcich sa osobného stavu, ako aj nakladania s majetkom väčšej hodnoty vždy potrebuje súhlas druhého rodiča, t.j. otca. Aj v prípade zriadenia účtu maloletej na tvorbu úspor matka nemôže s takýmto účtom voľne nakladať, ale na disponovanie s takýmto účtom vždy potrebuje súhlas súdu. Na druhej strane je ale potrebné taktiež poukázať, že pokiaľ otec mal pochybnosti o tom, že matka účet nezriadila na meno dieťaťa tak, ako jej bolo uložené právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, nevznikla mu povinnosť takéto výživné na tvorbu úspor plniť. Tieto skutočnosti mohol a mal namietat' aj v rámci prebiehajúceho exekučného konania a v tomto smere využiť všetky opravné prostriedky. Ak mu matka neoznámila číslo účtu, resp. takýto účet ani nezriadila, nemohol rozsudok súdu v tejto časti (v časti tvorby úspor) nadobudnúť vykonateľnosť. Ako účastník exekučného konania má vždy možnosť zistiť zo spisu exekútora, kde a akým spôsobom boli finančné prostriedky poukázané, či teda matka postupovala v súlade s právoplatným a vykonateľným rozhodnutím. Následne bude môcť zvážiť i podanie trestného oznámenia, na ktoré poukazuje sám prostredníctvom svojho právneho zástupcu v odvolaní. Zároveň má právo, ako to opätovne správne konštatuje súd prvej inštancie v inom konaní, požiadať poručenský súd o vykonanie dohľadu nad maloletou, v rámci ktorého súd má možnosť ním uvádzané skutočnosti preveriť.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie otec (ďalej aj ako „dovolaťel“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ako aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Alternatívne, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení tak,

že matka je povinná poskytnúť otcovi písomne na jeho mailovú adresu: rH. v dovolaní bližšie špecifikované informácie každé tri mesiace k poslednému dňu toho ktorého kalendárneho mesiaca a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) dovolateľ videl najmä v nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšej inštancie spočívajúcej (i) v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí, (ii) v porušení zásady voľného hodnotenia dôkazov, (iii) v opomenutí dôkazov, (iv) v potláčaní základného práva na pravidelné informovanie v zmysle § 24 ods. 6 zákona o rodine, (v) v porušení čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a (vi) v postupe odvolacieho súdu odporujúcim § 28 a § 29 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“ alebo „CMP“). Uvedené namietať v nadväznosti na závery konajúcich súdov, ktoré sú podľa dovolateľa neudržateľné, keďže vychádzajú z nepreukázanej domnienky a nie z predložených dôkazov. Mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu neposkytlo relevantnú odpoveď na podstatné námietky a spochybňované závery predložené otcom maloletej v odvolacom konaní. Podľa dovolateľa nižšie súdy nevykonali navrhnuté dôkazy a nezaoberali sa doloženými dôkazmi týkajúcimi sa preukázania bankového účtu, názvu bankovej inštitúcie, čísla bankového účtu a úspor maloletého dieťaťa, ktoré mali byť uložené na predmetnom bankovom účte, a v konaní ani nevypočuli matku, ktorá disponuje týmito vedomosťami. Teda súdy nižšej inštancie úplne bezdôvodne a bez odôvodnenia odmietli vykonať otcom navrhované a doložené dôkazy, v dôsledku čoho následne nezistili skutočný stav veci v zmysle čl. 6 CMP. V tejto súvislosti tiež uviedol, že konajúce súdy nepostupovali správne, keď namiesto toho, aby matke uložili informačnú povinnosť, preniesli celé dôkazné bremeno na otca, ktorý objektívne nemohol takéto dôkazy obstaráť. Poukazujúc najmä na rozhodovaciaj prax krajských súdov podľa otca maloletej nemôže obstať názor nižších súdov, podľa ktorého si má dovolateľ predmetné informácie zabezpečiť sám, keďže túto povinnosť si mala plniť matka dobrovoľne, a to so zreteľom na vzťahy medzi rodičmi a skutočnosť, že v konaní bola preukázaná nemožnosť otca si sám zabezpečiť predmetnú informáciu.

3.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietať v súvislosti s nezohľadnením záujmu maloletého dieťaťa, ako aj s neaplikovaním judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj ako „ESLP“). V tomto smere dovolateľ vo všeobecnosti uviedol (aj s poukazom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/224/2016 a R 71/2018), že postupom, ktorým odvolací súd neaplikoval judikatúru ESLP, porušil, resp. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ďalej upriamil pozornosť na konanie odvolacieho súdu v rozpore s CMP, keď nezisťoval skutočný stav veci, ale riadil sa len domnienkami a nekonal v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, pričom sa len oprel o rozhodnutie súdu prvej inštancie. Taktiež mal za to, že odvolací súd pochybil a nesprávne právne posúdil vec, keď odkázal otca maloletej na poručenský súd o vykonanie dohľadu nad maloletým dieťaťom, hoci ide o dieťa, ktoré taký dohľad nepotrebuje.

4. Matka sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s dovolacou argumentáciou otca maloletej a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a matke maloletej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok ako procesný opatrovník maloletého dieťaťa sa k dovolaniu otca nevyjadril.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletú. Konanie v týchto veciach je od 1. júla 2016 upravené v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania otca bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

9. Otec maloletého dieťaťa v danom prípade vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra ESLP uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

12. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia

súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka/strany sporu civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka/strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu/žaloby, ako aj špecifickými námietkami účastníka/strany konania. Porušením uvedeného práva účastníka/strany konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi/strane konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerešpektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci vyskytli nedostatky v argumentácii, ktoré vedú k nepreskúmateľnosti a nedostatočnej odôvodniteľnosti skutkových aj právnych záverov rozsudku odvolacieho súdu, pretože odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu ustanovenia § 387 ods. 3 CSP v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku nevysporiadal s tvrdeniami otca uvedenými v jeho odvolaní, ktoré nemožno považovať za nepodstatné. Ide o tvrdenia, ktorými otec namietal, že súd prvej inštancie sa s nimi nevysporiadal alebo urobil tak nedostatočne dôsledne, a ktoré sú preto relevantné pre preskúmanie rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. Podľa § 24 ods. 6 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o malomtom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o malomtom dieťati domáhať na súde.

17. Citované ustanovenie zakotvuje, že rodič má právo byť pravidelne informovaný o osobnom stave a záležitostiach dieťaťa, ktoré sa týkajú jeho zdravia, výchovy, vzdelávania, voľnočasových aktivít a ďalších podstatných aspektov života dieťaťa. Toto právo existuje nezávisle od toho, či rodičia žijú spolu, a súd môže na návrh rodiča uložiť povinnosť druhému rodičovi tieto informácie poskytovať, ak je to potrebné na ochranu práva rodiča a záujmu dieťaťa.

17.1. Z teoretického výkladu aplikovaného na okolnosti danej veci vyplýva, že ak súd návrh rodiča na uloženie informačnej povinnosti zamietne, musí v rozhodnutí jednoznačne uviesť dôvody, prečo nie je dôvodné ukladať informačnú povinnosť druhému rodičovi. Súd nemôže iba konštatovať, že druhý rodič primerane poskytuje informácie, ale musí konkrétne a podrobne zdôvodniť, na základe akých

skutkových zistení a dôkazov dospel k záveru, že poskytnuté informácie postačujú na ochranu práva rodiča podľa § 24 ods. 6 zákona o rodine. Pri zamietnutí návrhu je nevyhnutné, aby súd najprv preskúmal skutkový stav a zistil, či existujú okolnosti, ktoré by bránili rodičovi reálne získať informácie o dieťati alebo o jeho majetkových záležitostiach. Súd musí jednoznačne uviesť, aké informácie rodič dostáva, či sú poskytované pravidelne, úplne a primerane, a prečo ich množstvo alebo spôsob poskytovania považuje za dostatočné. Okrem toho je potrebné, aby súd analyzoval všetky navrhnuté dôkazy rodiča a uviedol, prečo nie sú potrebné alebo prečo sú relevantné informácie už dostupné iným spôsobom. Pri tomto hodnotení musí súd zohľadniť, či alternatívne možnosti získania informácií sú prakticky dostupné a účinné, pričom samotné uvedenie ich existencie bez skúmania ich praktickej realizovateľnosti nestačí. Dôležitým aspektom rozhodnutia súdu je tiež preukázanie, že zamietnutie návrhu neporušuje právo rodiča na informácie a zároveň primerane zohľadňuje záujem dieťaťa. Súd musí preukázať logickú väzbu medzi skutočným stavom veci, vyhodnotením dôkazov a právnym záverom, čím sa zabezpečí preskúmateľnosť rozhodnutia. Rozhodnutie, ktoré iba všeobecne uvádza, že rodič je informovaný alebo že má k dispozícii alternatívne možnosti, bez konkrétneho zdôvodnenia a hodnotenia dôkazov, môže byť považované za nepreskúmateľné a tým porušujúce zásady spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a § 420 písm. f) CSP.

18. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku konštatuje, že uvedené rozhodnutie je nepreskúmateľné a v predmetnej veci došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančný súd zamietol návrh otca na uloženie informačnej povinnosti matke ohľadne maloletého dieťaťa vrátane finančných záležitostí, najmä tvorby úspor a stavu bankového účtu, na ktorý bolo právoplatným rozhodnutím poukazované výživné. Odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil s odôvodnením, že matka primerane poskytuje informácie o zdravotnom stave, školských výsledkoch a bežných záležitostiach dieťaťa a že otec má vo finančných záležitostiach k dispozícii alternatívne právne možnosti, ako je exekúcia, poručenský dohľad alebo podanie trestného oznámenia. Dovolací súd však poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu (ani v spojení s rozsudkom prvoinštančného súdu) neobsahuje dostatočné odôvodnenie, prečo nebolo potrebné vykonať dôkazy navrhnuté otcom, konkrétne doklady o existencii bankového účtu, jeho čísla, názve bankovej inštitúcie a stave úspor. Odvolací súd neposkytol analýzu, prečo odmietnutie vykonania dôkazov a neuloženie povinnosti matke poskytnúť tieto informácie nemá zásadný vplyv na právo otca na pravidelné informovanie podľa § 24 ods. 6 zákona o rodine. Napadnutý rozsudok neobsahuje vysvetlenie, prečo navrhnuté dôkazy neboli relevantné, čím sa vytvára situácia, že podstatné otázky zostali bez odpovede. Dôležité je tiež konštatovať, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí sústredil na abstraktné možnosti otca, ako je využitie exekúcie, poručenského dohľadu alebo podanie trestného oznámenia, avšak tieto možnosti nemohli nahradiť priame overenie finančných údajov matkou. Navyše vo vzťahu k možnosti otca získať informácie z exekučného spisu, otec tvrdil, že spis bol zničený. Týmto spôsobom odvolací súd fakticky poprel právo dovolateľa na objektívne zistenie skutočného stavu veci, čím došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu.

18.1. Dovolací súd konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, pretože obsahuje nedostatočné odôvodnenie. Tento nedostatok spočíva najmä v tom, že súdy nevykonali dôkazy, ktoré boli nevyhnutné na zistenie skutočného stavu veci. Následkom toho nebolo možné overiť, či závery súdu o informovanosti otca o finančných záležitostiach dieťaťa sú opodstatnené, čím bol porušený princíp spravodlivého procesu.

19. Vzhľadom na konštatovanie existencie druhého dôvodu prípustnosti dovolania (podľa § 420 písm. f) CSP) dovolací súd už nepristupoval k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie otca, týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (podľa § 421 ods. 1 rovnakého zákona). Postupoval pritom v súlade so svojou rozhodovacou praxou, ktorá sa ustálila na názore, že v prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti (pri ktorej existencii musí vždy dôjsť k zrušeniu dovolaním napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci jeho pôvodcovi na ďalšie konanie) ide o procesnú nesprávnosť, pri ktorej je predčasné posudzovať otázky súvisiace so správnosťou právneho posúdenia veci (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017) a práve z tohto dôvodu neprišlo v prejednávanej veci ani na posudzovanie, či dovolaním nastolené otázky majú vôbec charakter otázok právnych (a teda spôsobilých založiť prípustnosť dovolania podávaného

podľa § 421 CSP).

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Keďže v tejto veci prvou z dovolaní vytykaných väd (tou zmätočnosťou) bol zaťažovaný predovšetkým rozsudok odvolacieho súdu (nakolko predovšetkým pri ňom šlo konštatovať jeho zaťaženie dovolaním vytykanou vadou a bol to práve odvolací súd, ktorý potvrdením rozsudku s nie celkom náležitým odôvodnením spojil kvalitu svojho rozhodnutia s kvalitou a dostatočnosťou argumentácie súdu prvej inštancie), dovolací súd mal za to, že na nápravu stavu postačí zrušenie len daného rozsudku a preto o dovolaní rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia. Odvolací súd je povinný dôsledne sa vysporiadať s odvolacou argumentáciou otca, vykonať všetky opodstatnené dôkazy predložené otcom, vypočítať matku ohľadne finančných záležitostí dieťaťa, poskytnúť podrobné a jednoznačné odôvodnenie rozhodnutia s explicitným zohľadnením všetkých relevantných námietok a dôkazov a primerane zvážiť uloženie informačnej povinnosti matke vo vzťahu k finančným záležitostiam, ak je to nevyhnutné pre ochranu práv otca a záujmu maloletého dieťaťa. Takýto postup zabezpečí úplné zistenie skutočného stavu, umožní objektívne posúdenie práv dovolateľa a súčasne ochráni záujem maloletého dieťaťa.

20.1. Dovolací súd na záver dodáva, že petit, ktorým sa otec domáha uloženia povinnosti matke oznámiť číslo účtu, na ktorom sú uložené úspory maloletej platené z titulu výživného na tvorbu úspor, možno subsumovať pod informačnú povinnosť podľa § 24 ods. 6 zákona o rodine, ak sú splnené podmienky, že sa jej rodič domáha na súde a druhý rodič ju dobrovoľne nerešpektuje (pozri bližšie uznesenie ústavného súdu z 24. októbra 2017, sp. zn. II. ÚS 659/2017). Informačná povinnosť rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, vyplýva zo zákona o rodine (§ 24 ods. 5 a 6 zákona o rodine) a je uplatniteľná voči druhému rodičovi v prípade, že sa druhý rodič domáha tejto povinnosti súdnou cestou a povinnosť nie je dobrovoľne plnená. Jej účelom je zabezpečiť riadny výkon rodičovských práv a povinností a ochranu záujmov dieťaťa, pričom nemá slúžiť na šikanovanie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené. Podľa odvolacieho súdu je nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosti o zdravotných, výchovných a majetkových záležitostiach dieťaťa a v prípade dobrovoľného neplnenia povinnosti druhého rodiča môže súd takúto povinnosť uložiť. V kontexte finančných záležitostí dieťaťa, ako sú úspory na osobitnom účte, táto informačná povinnosť umožňuje rodičovi kontrolu nad nakladaním s majetkom dieťaťa a zabezpečuje, aby boli jeho práva reálne chránené.

21. Dovolací súd zároveň pripomína, že ak dovolací súd zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje (obdobne pozri nález ústavného súdu z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016).

22. Opomenúť nemožno ani to, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách odvolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.